

**A Kúria
Jogegységi Tanácsának
jogegységi hatályú határozata**

Az ügy száma: Jpe.II.60.034/2025/11.

A felperes:

a felperes neve

(a felperes címe)

A felperes képviselője:

Bassola Ügyvédi Iroda

(a felperes képviselőjének címe

eljáró ügyvéd: Dr. Bassola Bálint)

Az alperesek:

az I. rendű alperes neve

(az I. rendű alperes címe)

a II. rendű alperes neve

(a II. rendű alperes címe)

a III. rendű alperes neve

(a III. rendű alperes címe)

a IV. rendű alperes neve

(a IV. rendű alperes címe)

az V. rendű alperes neve

(az V. rendű alperes címe)

a VI. rendű alperes neve

(a VI. rendű alperes címe)

a VII. rendű alperes neve

(a VII. rendű alperes címe)

a VIII. rendű alperes neve

(a VIII. rendű alperes címe)

a IX. rendű alperes neve

(a IX. rendű alperes címe)

a X. rendű alperes neve

(a X. rendű alperes címe)

a XI. rendű alperes neve

(a XI. rendű alperes címe)

a XII. rendű alperes neve

(a XII. rendű alperes címe)
a XIII. rendű alperes neve
(a XIII. rendű alperes címe)
a XIV. rendű alperes neve
(a XIV. rendű alperes címe)
a XV. rendű alperes neve
(a XV. rendű alperes címe)
a XVI. rendű alperes neve
(a XVI. rendű alperes címe)

Az alperesek képviselői:

Jádi Németh Ügyvédi Iroda I-III. rendűért
(az I-III. rendű alperes képviselőjének címe
eljáró ügyvéd: Dr. Jadiné Dr. Németh Andrea)
Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda IV-VII. rendűért
(a IV-VII. rendű alperes képviselőjének címe
eljáró ügyvéd: Dr. Kovács Orsolya)
Hetényi Ügyvédi Iroda VIII. rendűért
(a VIII. rendű alperes képviselőjének címe
eljáró ügyvéd: Dr. Hetényi Kinga)
Gárdos-Füredi-Mosonyi-Tomori Ügyvédi Iroda IX-XII. rendűért
(a IX-XII. rendű alperes képviselőjének címe
eljáró ügyvéd: Dr. Gárdos Péter)
Szecskay Ügyvédi Iroda XIII-XV. rendűért
(XIII-XV. rendű alperes képviselőjének címe
eljáró ügyvédek: Dr. Keller Anikó, Dr. Vajda János, Dr. Boronkay Miklós)
Allen & Overy Kádár Ügyvédi Iroda XVI. rendűért
(a XVI. rendű alperes képviselőjének címe
eljáró ügyvéd: Dr. Kőmíves Attila)

A per tárgya: kártérítés

A jogegységi panaszt benyújtó fél: a II. rendű alperes

A jogegységi panasszal támadott határozat száma: Gfv.30.319/2024/4. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria megállapítja, hogy a Gfv.30.319/2024/4. számú, jogegységi panasszal támadott ítélet jogkérdésben eltér a Gfv.30.246/2023/11. számú – a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett – határozattól.

Az eltérés nem volt indokolt.

Az indokolatlan eltérésre figyelemmel a jogegységi panasszal támadott ítéletet hatályon kívül helyezi, és a Kúriát új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria a bíróságokra kötelező jogértelmezésként megállapítja, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 2009. június 1-től 2017. január 14-ig hatályos 88/C. §-át úgy kell értelmezni, hogy az említett rendelkezésben szereplő vélelem a versenyjogi jogsértés következtében jelentkező áreltérítés mértékére vonatkozik, következésképpen nem mentesíti a felperest a kár tényleges bekövetkezésének bizonyítása alól.

A Kúria Gfv.30.319/2024/4. számú ítéletének ezzel ellentétes jogértelmezése és bármely más, hasonló tartalmú határozat a továbbiakban kötelező erejüként nem hivatkozható.

Megállapítja, hogy a Jogegységi Tanács eljárásában a II. rendű alperesnek 100.000 (százezer) forint költsége merült fel.

A jogegységi panasz elbírálásával összefüggésben felmerült illetéket az állam viseli.

A Kúria elrendeli a határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Indokolás

A jogegységi panasz alapjául szolgáló tényállás

[1] Az Európai Bizottság 2016. július 19-én elfogadta az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 101. cikke és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (a továbbiakban: EGT megállapodás) 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásában (AT.39824 – „tehergépjárművek” ügy) hozott határozatot [C(2016) 4673], amelyben megállapította, hogy az I. rendű alperes jogelődje, valamint a II-XV. rendű alperesek a közepes tömegű és nehéz tehergépjárművekre vonatkozó árazás és bruttó árak emelése, valamint a közepes és nehéz tehergépjárművekre vonatkozó EURO 3-6 szabványok által előírt szennyezőanyag-kibocsátást szabályozó technológia bevezetésével járó költségek időzítése és áthárítása tekintetében tanúsított, összehangolt magatartás révén megsértették az EUMSZ 101. cikkét és az EGT-megállapodás 53. cikkét az Európai Gazdasági Térség területén az 1997. január 17. és 2011. január 18. közötti időtartamban.

[2] A felperes főtevékenységként közúti áruszállítást végző gazdálkodó szervezet, amely 2007. január 19. és 2009. december 29. között pénzügyi lízingszerződéseket vagy tartós

bérleti szerződéseket kötött a keresetlevél mellékletét képező listában felsorolt tehergépjárművekre vonatkozóan oly módon, hogy azok szállítói nem közvetlenül az alperesek, hanem a tehergépjárművek magyarországi székhelyű forgalmazói voltak.

[3] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) bekezdése, 344. § (1) bekezdése, továbbá a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 88/A. §-a és 88/C. §-a alapján 327.558 euró kártérítés és járulékai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

[4] Arra hivatkozott, hogy az alperesek versenyjogsértő magatartása miatt őt az általa megtéríteni kért összegben kár érte, mert a keresetlevélhez mellékelte felsorolt járművek beszerzése során 3.275.583 euró nettó beszerzési ár alapján fizette meg a lízingdíjakat, és a Tpv. 2009. évi XIV. törvénnyel módosított 88/C. §-a alapján vélelmezni kell, hogy az alperesek jogsértése ezeket a nettó beszerzési árakat 10%-nyi mértékben befolyásolta, így kára e beszerzési árak 10%-ának felel meg. A felperes kára a lízingszerződések megkötésével bekövetkezett.

[5] Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozata indokolásában a felperes által a vagyonában bekövetkezett, állított károsodásával összefüggésben megállapította, hogy a régi Ptk. alapján kialakult bírói gyakorlat szerint a harmadik személy felé fennálló fizetési kötelezettség önmagában nem minősül kárnak, annak megtérítését csak akkor lehet kérni, ha a károsult a fizetési kötelezettségét teljesítette. Kifejtette, hogy ettől eltérő következtetést az EUB esetjoga, különösen a C-295/04 – C-298/04. számú egyesített ügyekben hozott ítélete alapján sem lehet levonni. Ezért az elsőfokú bíróság szerint a felperes alap nélkül hivatkozott arra, hogy a kára már a kamionokra vonatkozó lízingszerződések megkötésekor bekövetkezett, és bírói felhívás ellenére sem bocsátotta rendelkezésre azokat a bizonyítékokat, amelyekből megállapítható lenne, hogy a felperes ténylegesen milyen kötelezettségeket vállalt, azokat miként teljesítette, ennek során milyen vagyontárgyakat szerzett, illetve azoknak mi lett a sorsa; ezekre tényelődást sem tett teljeskörűen.

[7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta.

[8] A felperes pontosított felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasító részének hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen – tartalma szerint közbenső ítélettel – a kártérítési követelése jogalapjának megállapítását, másodlagosan a jogerős ítélet e részének elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

A Kúria jogegységi panasszal támadott határozata

[9] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[10] Megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemben vizsgálható hivatkozása alapján a Kúriának egyetlen kérdésben kellett, illetve lehetett állást foglalnia: abban, hogy a felperes által az elsőfokú eljárásban előadott tény- és jogállítások, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a károsult minősége megállapítható-e. Ezzel összefüggésben az [52] bekezdésben kitért az alábbiakra: „[a] Tpvt. 88/G. (korábbi 88/C.) §-ában meghatározott kárvélelemmel ugyanis a jogalkotó a károsult jogérvényesítését segítő csak a jogsértés által »okozott« kár mértékére vonatkozóan állított fel vélelmet, ami olyan esetekben, ha a felperes e vélelemre hivatkozva állítja a kára összegét (a tehergépkocsi beszerzési árának 10%-ában), akkor nem szükséges, hogy a felperes összetett ténybeli és gazdasági elemzést végezzen, és így kalkulálja, illetve a perben bizonyítsa a kárát. Más a helyzet azonban, ha a kereseti tényállítás nem pusztán az áreltérítéshez kapcsolódik. Ilyen esetben a kárvélelem nem mentesíti az igényt érvényesítő felperest – tényállításaihoz igazodóan – a károsodás tényének bizonyítása alól.”

[11] Arra hivatkozott, hogy ha a bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tudott eleget tenni, úgy a károsult minősége nem bizonyított, ahogyan azt a jogerős ítéletben a másodfokú bíróság részletesen levezette, és amelynek helytálló indokaira csupán visszautalt.

[12] A Kúria kifejtette azt is, hogy az adott eljárásban a felperest képviselő jogi képviselővel eljáró másik felperes által azonos alperesek ellen „használt ténybeli alapon indított, az adott perbelivel azonos jogi érvelést tartalmazó kereset, fellebbezés, és érdemben azonos tartalmú első- és másodfokú ítélet, valamint felülvizsgálati kérelem” alapján a Kúria Gfv.30.246/2023/11. számon „precedensértékű határozatot” hozott, amelyet a Kúria – az előtte elbírálandó ügyben is releváns eljárásjogi kérdések tekintetében – irányadónak tekintett, és a per adatai alapján attól az adott ügyben nem kívánt eltérni.

[13] A kifejtettre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felperes által előterjesztett és a bíróság által elbírálandó keresetét érintően a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott része nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt és érdemben vizsgálható jogszabályi rendelkezéseket.

A jogegységi panasz

[14] A Kúria Gfv.30.319/2024/4. számú ítélete (a továbbiakban: támadott határozat) ellen a II. rendű alperes (a továbbiakban: panaszos) terjesztett elő jogegységi panaszt a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (2) bekezdésére hivatkozva, amelyben a Bszi. 41/D. § (1) bekezdés c) pontja alapján kérte a támadott határozat hatályon kívül helyezését, és a Kúria új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

[15] Arra hivatkozott, hogy a támadott határozat jogkérdésben indokolatlanul eltér a Kúria Gfv.30.246/2023/11. számú ítéletétől (a továbbiakban: referenciahatározat). Utalt arra, hogy a támadott határozat és a referenciahatározat között az ügyazonosság fennáll, mert a két ügyben a releváns tények lényegi hasonlóságához nem férhet kétség. Ezen túlmenően szerinte mindkét ügyben a Tpvt. 88/C. §-ának értelmezése volt a Kúria feladata. Álláspontja szerint a

támadott határozat a Tpv. említett §-ának értelmezését tekintve tért el a referencialhatározattól.

[16] Kiemelte, hogy a referencialhatározatban a Kúria a kár bekövetkeztének, valamint ehhez kapcsolódóan az említett vélelem mibenlétének vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a vélelem „nem kárvélelem”. Idézte a referencialhatározat [73] és [75] bekezdéseit, amelyek szerint azt jelentik, hogy a referencialhatározatban foglalt jogértelmezés szerint a tárgyalt vélelem nem tekinthető a kár tényleges bekövetkeztére vonatkozó vélelemnek (vagyis kárvélelemnek), mivel „nem tartalmaz olyan fikciót, amely szerint a jogsértésből szükségszerűen kár is keletkezett volna”. Mindebből a panaszos arra következtetett, hogy a kár bekövetkeztének és mértékének igazolása továbbra is az igényérvényesítő fél bizonyítási érdekkörébe tartozik, még abban az esetben is, ha ezt a vélelmet alkalmazták.

[17] A panaszos szerint a Kúria a referencialhatározatban részletesen és pontosan állapította meg azt is, hogy a vélelem alkalmazása esetén az igényérvényesítő fél milyen módon köteles a kár bekövetkeztét kimutatni és a peres eljárásban bemutatni. A referencialhatározatban foglalt álláspont szerint ugyanis önmagában a vélelem – amely az árak jogsértésből eredő eltorzulásának, illetve annak legalább 10%-os mértékének vélelmezését teszi lehetővé – nem elegendő a kár bekövetkeztének igazolására. Ennek megfelelően szerint az igényérvényesítő fél kötelessége annak bizonyítása, hogy a jogsértésből számára ténylegesen kár keletkezett, és ennek részletes körülményeit, valamint összegét is bizonyítania kell. Igazolnia kell tehát, hogy az általa állított és a jogalkotó által vélelmezett 10% mértékű felárat ténylegesen megfizette.

[18] A panaszos állította, hogy bár a támadott határozatban a Kúria megállapította, hogy a referencialhatározat tartalmát ismeri, és az abban foglaltaktól nem kíván eltérni, a vélelem jogi természetének, tartalmának és funkciójának értelmezése, valamint a vélelem alkalmazásával összefüggésben az igényérvényesítő felet terhelő bizonyítási érdek megítélése tekintetében lényeges pontokon eltér a referencialhatározatban kifejtett jogi állásponttól. Ennek alátámasztására a panaszos elemezte a támadott határozat – fentebb már idézett – [52] bekezdését.

[19] A panaszos idézte a támadott határozat [66] bekezdését is, amely szerint „[a] magyar jogalkotó a versenyjogi jogsértéssel okozott kár mértékére vonatkozóan állított fel kárvélelmet az áreltérítéshez kapcsolódóan. Ha a keresettel érvényesített igény nem csupán ehhez kapcsolódik, a felperesnek – tényállításaihoz igazítottan – károsulti minőségét és a károsodása tényét bizonyítania kell.”

[20] A panaszos szerint a fentiekből következően a Kúria a támadott határozatban a referencialhatározathoz képest jelentősen tágabban értelmezte a Tpv. 88/C. §-ához kapcsolódó vélelem kereteit, az abban foglaltak szerint a vélelem „kárvélelemként” is funkcionál. A támadott határozatban a Kúria ugyanis szerint kifejezetten úgy fogalmaz, hogy ilyen esetben a felperesnek a per során nem kell bizonyítania a kárát, ezzel a vélelem hatályát kiterjeszti nemcsak az árnövekedés mértékére, hanem a kár bekövetkezésére és annak összecszerúságára is. Ez a jogértelmezés azonban a panaszos álláspontja szerint ellentétes a referencialhatározatban foglaltakkal, ugyanis utóbbi a vélelmet „azzal az értelmezéssel

ruházza fel”, hogy az kifejezetten csak az áreltérítés mértékére – azaz a jogsértő magatartás által okozott árnövekedés legalább 10%-os hatására – korlátozódik. A panaszos úgy érvelt, hogy e megközelítés értelmében tehát a vélelem nem terjed ki a kár tényleges bekövetkezésének vélelmezésére, továbbá nem mentesíti az igényérvényesítő felperest a kártérítési igény összecszerűségének megállapításához szükséges lényeges körülmények bizonyítása alól. Hangsúlyozta, hogy a fentiekből következően a referenciahatározat a vélelmet kizárólag a jogsértés árra gyakorolt hatásának mértékére vonatkozó bizonyítási könnyítésként értelmezi, amely nem helyettesíti a kár tényleges fennállásának és mértékének bizonyítását.

[21] A panaszos részletesen bemutatta, hogy az eltérést miért tartja indokolatlannak. Idézte a Tptv. előterjesztői indokolását is az értelmezett §-t érintően, kiemelve, hogy a tárgyalta vélelem „bizonyítási segítséget nyújt a kár mértékének meghatározása tekintetében”, ugyanakkor „[a] károsultra még e szabály bevezetése esetében is még jelentős további bizonyítási teher nehezedik”. Szerinte a törvényszöveg és az indoklás együttes elemzése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vélelem nem terjed ki sem a károkozás megtörténtének tényére, sem annak konkrét összecszerűségére. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a támadott határozat nem tartalmaz semmilyen indokolást arra vonatkozóan, hogy a Kúria miért tért el a referenciahatározat szerinti jogértelmezéstől és milyen jogi érvek alapján jutott arra a következtetésre, hogy a vélelem kárvélelemként értelmezendő.

[22] A panaszos kiemelte a tárgyalta vélelem álláspontjától eltérő értelmezésének lehetséges következményeit a bizonyítási teher szempontjából. Rámutatott, hogy a vélelem mikénti értelmezése szoros összefüggést mutat az igényérvényesítő fél által teljesítendő bizonyítás terjedelmével. E rendelkezés értelmezése ugyanis közvetlenül meghatározza, hogy az igényérvényesítő félnek milyen tényeket és bizonyítékokat kell a bíróság előtt bemutatnia, illetve milyen körben mentesülhet a bizonyítási kötelezettség alól a jogalkotó által rögzített vélelem alapján.

[23] Kitért arra is, hogy a tárgyalta vélelem „kárvélelemkénti értelmezése” szerinte súlyos ellentmondásokhoz vezethet a kártérítési jog egyik alapvető elvével, a káronszerzés tilalmával szemben: e megközelítés értelmében ugyanis a bizonyítás tekintetében elegendő lenne a felperes részéről csupán a tehergépjárművek beszerzésének igazolása – például egy lízingszerződés bemutatásával – és már ezen az alapon megállapíthatóvá válna a 10%-os mértékű vélelmezett kár. Úgy érvelt, hogy ezzel teljes egészében háttérbe szorulna a kár tényleges mértékének vizsgálata, amely nyilvánvalóan szükséges annak megítéléséhez, hogy az igényérvényesítőt ténylegesen milyen vagyoni hátrány érte. Szerinte mindez a gyakorlatban oda vezethetne, hogy a felperes olyan esetekben is kártérítésre lenne jogosult, amikor valójában semmiféle vagyoni hátrány nem érte, sőt ténylegesen előnyhöz is jutott a szerződéses konstrukció során.

[24] A fentieket a panaszos a referenciahatározat [75] bekezdésére hivatkozva a következők szerint összegezte: a Tptv. 88/C. §-át szerinte úgy kell értelmezni, hogy az abban foglalt vélelem alkalmazásával a Tptv. bizonyítási könnyebbséget ad a károsultnak, de csak annyiban, hogy ha igazolja a kártellmegállapodást és abban az alperesek részvételét, továbbá, hogy az alperesek jogsértő magatartásának a felperes vevőként az érintettje és a jogsértő magatartás az árra hatást gyakorolhatott, a hatás mértékét 10% erejéig a károsultnak nem kell bizonyítania. A vélelemszabály tehát – érvelt – a jogsértés következtében jelentkező

áreltérítés mértékére vonatkozik, nem mentesíti a felperest a kártérítés szempontjából jelentős körülmények és a kár tényleges bekövetkezésének bizonyítása alól sem.

Az ellenérdekű fél és a VIII. rendű alperes nyilatkozata

[25] A felperes a nyilatkozatában elsődlegesen a jogegységi panasz eljárás megszüntetését, másodlagosan a jogegységi panasz elutasítását kérte.

[26] Az elsődleges kérelmét azzal indokolta, hogy értelmezése szerint a panaszos nem volt jogosult felülvizsgálati kérelem és így jogegységi panasz benyújtására sem. E körben utalt arra, hogy a Bszi. 41/C. § (1) bekezdése meghatározza, hogy jogegységi panasz benyújtására az jogosult, „aki az eljárási törvények alapján felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult”, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 271. § (1) bekezdés b) pontja szerint pedig nincs helye felülvizsgálatnak, ha a fél a fellebbezési jogával nem él és a másik fél fellebbezése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Ezzel összefüggésben rámutatott: az adott ügyben az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét elutasító ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, míg a panaszos sem önálló, sem csatlakozó fellebbezést nem nyújtott be a másodfokú bírósághoz, amely – az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó – jogerős ítélete indokolásában kifejezetten kiemelte: az alperesek – ideértve a panaszost is – „csatlakozó fellebbezés hiányában nem teheték vita tárgyává az elsőfokú ítélet Tpv. 88/C. §-val kapcsolatos megállapításait”.

[27] Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú ítélettel szemben csak a felperes nyújtott be fellebbezést, és a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, a felperes szerint a régi Pp. 271. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az alperesek a másodfokú ítélet ellen felülvizsgálati kérelem benyújtására nem voltak jogosultak, így a Bszi. 41/C. § (1) bekezdése alapján a panaszos jogegységi panasz eljárást sem kezdeményezhetett. A kifejtettek okán a felperes szerint a jogegységi panaszt a Bszi. 41/C. § (6) bekezdés a) pontja alapján vissza kellett volna utasítani, de mivel erre korábban nem került sor, a Bszi. 41/C. § (10) bekezdés a) pontja alapján a folyamatban lévő jogegységi panasz eljárást meg kell szüntetni. Álláspontja szerint ugyanezen okból az alperesek nem jogosultak észrevétel benyújtására sem a jogegységi panasz eljárásban.

[28] A felperes másodlagos kérelmét azzal indokolta, hogy az összehasonlított kúriai ítéletek nem tartalmazzak eltérő jogértelmezést. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a támadott határozatban a Kúria maga állapította meg: nem tér el a referenciahatározatban foglalt jogértelmezéstől, és a felperes szerint a támadott határozat nem is ad eltérő értelmezést a vizsgált vélelemnek.

[29] A felperes szerint a Tpv. 88/C. §-ának a panaszos által javasolt értelmezése csak részben helytálló, figyelemmel arra, hogy – az általa részletesen kifejtettek szerint – a vélelem nemcsak az áreltérítés mértékét, hanem annak tényét is vélelmezi.

[30] A VIII. rendű alperes a nyilatkozatában egyetértett a jogegységi panaszban foglaltakkal.

A Kúria Jogegységi Tanácsának döntése és annak jogi indokai

I.

[31] A Kúria Jogegységi Tanácsa a felperes nyilatkozatára figyelemmel mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy van-e akadálya a jogegységi panasz érdemi elbírálásának.

[32] A panaszos jogegységi panaszát a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján terjesztette elő. Az említett szabály szerint: „[j]ogegységi panasznak van helye [...] ha a Kúria ítélkező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – úgy tér el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbbfokú bíróságok határozatában nem került sor”.

[33] A Bszi. 41/C. § (1) bekezdése szerint a jogegységi panaszt a Kúriánál az terjesztheti elő, „aki az eljárási törvények alapján felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult”. Ezzel összefüggésben nem mellőzhető annak felidézése, hogy a felülvizsgálati kérelem mint rendkívüli perorvoslati kérelem előterjesztésére jogosult személyek körét a régi Pp. 270. § (2) bekezdése határozza meg kimondva, hogy a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Kúriától – jogszabálysértésre hivatkozással – a fél, a beavatkozó, valamint a rendelkezés reá vonatkozó része ellen az kérheti, akire a határozat rendelkezést tartalmaz. A régi Pp.-nek ez a rendelkezése határolja be a felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére jogosultak körét, a peres felek között nem különböztetve aszerint, hogy a per korábbi szakaszaiban milyen eljárásjogi nyilatkozatokat tettek.

[34] Ehhez képest a régi Pp. 271. § (1) bekezdése a felülvizsgálatból kizárt határozatokat nevesíti, kimondva, hogy felülvizsgálatnak nincs helye – egyebek mellett –, ha a fél a fellebbezési jogával nem élt és a másik fél fellebbezése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Ez a felülvizsgálati korlátozás azonban nem a perorvoslati kérelem előterjesztésére jogosult személyi kört határolja be a fentiekhez képest szűkebb formában, hanem a jogerős határozat meghozatalának körülményei, az ellenfél fellebbezése alapján indult másodfokú eljárás és a másodfokú bíróság helybenhagyó döntése mint a támadott határozat jellegadó sajátossága alapján állít akadályt a felülvizsgálati kérelem előterjesztése elé, kizárva ezzel a felülvizsgálat lehetőségét.

[35] Ennek azért van jelentősége, mert a régi Pp. 271. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának alapja a régi Pp. 273. § (2) bekezdés a) pontja, míg a felülvizsgálati jogosultság hiányát ugyanezen bekezdés b) pontja szerint vonhatja le a Kúria.

[36] Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 28. cikke értelmében „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik”. Mind a szavak általánosan elfogadott jelentése, mind a módosító jogszabályhoz fűzött előterjesztői indokolás alapján egyértelmű, hogy a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésének célja annak biztosítása, hogy a jogkérdésben történt eltérés akkor is orvosolható legyen, ha az a Kúria eljárása során valósult meg. Erre figyelemmel a

Bszi. 41/C. § (1) bekezdésének rendelkezése és a régi Pp. 271. § (1) bekezdés b) pontja nem köthető össze a felperes által előadott módon azért sem, mert ez az értelmezés oda vezetne, hogy a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján – azaz a Kúria indokolatlan eltérése miatt – éppenhogy nem terjeszthetne elő jogegységi panaszt az, aki a Kúria jogértelmezését sérelmesnek tartja, megsértve ezzel az Alaptörvény 28. cikkében és a magánjog egyik vezérmotívumaként megjelenő „ésszerűség” követelményét, egyszersmind kiüresítve ezzel a Bszi. elemzett rendelkezését. Következésképpen a konkrét esetben nem értékelhető szempont a panaszosnak az eljárás korábbi szakaszaiban tanúsított passzív magatartása, a Bszi. rendelkezéseinek nem lehet olyan jelentéstartalmat tulajdonítani, ami a felülvizsgálati kérelem visszautasításainak okaival „látens módon” bővíti a jogegységi panasz visszautasításának körét.

[37] A fentiekkel összefüggésben a Kúria Jogegységi Tanácsa utal az Alkotmánybíróság döntésére is, amely szerint ha „a jogalkotó (...) megteremtette a rendes jogorvoslaton felüli, valamely további jogorvoslat lehetőségét, abban az esetben ez a jogalkotói döntés e jogorvoslat elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságok számára olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettséget is létrehozott, amely szerint jogalkalmazásuk során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetősége az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesüljön” {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [43]; 11/2017. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]; 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [27]; 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [39]; 6/2020. (III. 3.) AB határozat, Indokolás [111]; 3539/2023. (XII. 21.) AB határozat, Indokolás [43]}. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy „[h]iába nem következik (...) az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből kényszerítően az egyfokú rendes jogorvoslati formákon felüli, egyéb jogorvoslati lehetőségek biztosítása, ha a jogalkotó azt mégis biztosította, a vonatkozó szabályozásnak összhangban kell állni az Alaptörvény rendelkezéseivel” {3223/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [31]}.

[38] Végezetül e körben kell utalni a Kúriának a fentieket megerősítő következetes gyakorlatára is, amelyből kiolvasható, hogy a jogegységi panasz előterjeszthetősége szempontjából nem a felek korábbi magatartásának, nevezetesen annak kell jelentőséget tulajdonítani, hogy a jogerős ítélet ellen nyújtottak-e be felülvizsgálati kérelmet vagy sem, hanem a felülvizsgálati kérelem benyújtásának absztrakt jogosultsága vizsgálható, figyelemmel arra is, hogy „értelemszerűen nem merül fel a fél részéről a felülvizsgálat előterjesztése iránti igény, amennyiben a jogerős ítélet számára kedvező, annak indokaival egyetért és megítélése szerint a jogerős határozat nem tér el a Kúria közzétett határozatától” {Jpe.I.60.041/2022/12., Indokolás [32]}.

[39] A fentiekre tekintettel alaptalan a felperesnek az a hivatkozása, miszerint a panaszos nem volt jogosult a jogegységi panasz előterjesztésére.

II.

[40] A felperes szerint fontos szempont: a Kúria a támadott határozatában maga állapítja meg, hogy nem tér el a referenciahatározatban foglalt jogértelmezéstől. Emellett fontos megjegyezni, hogy a támadott határozatban foglalt végkövetkeztetés is megegyezik a

referenciahatározatban foglaltakkal. Ezzel összefüggésben a Kúria Jogegységi Tanácsa a következők tisztázását is szükségesnek tartja.

[41] A jogegység követelményét az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése tartalmazza, kimondva, hogy „[a] Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét”. E rendelkezés a Kúria jogegységi funkciójának kiemelt hangsúlyt ad; az Alaptörvényben konstituált feladatát a Kúria az ítélezése során akkor teljesíti, ha a közzétett kúriai döntéseiben elfogadott jogértelmezés elvi tartalmát az azonos ügyekben követi.

[42] Amint arra a Kúria Jogegységi Tanácsa már több esetben rámutatott: a jogegység fogalmát az egyes eljárási törvények nem definiálják, a Bszi. jogegységi eljárásra és jogegységi panasz eljárásra vonatkozó rendelkezéseiből, annak egyes eseteire vonható le – negatív oldalról – következtetés, amelynek értelmében a jogegység hiányát a korábbi döntéstől való indokolatlan eltérés okozza {Jpe.I.60.002/2021/7., Indokolás [19]}.

[43] A jogegység követelménye tehát sohasem absztrakt, hanem mindig konkrét ügyekhez, jogértelmezéshez köthető, az csak meghatározott és megjelölt bírói döntések tekintetében merülhet fel {Jpe.I.60.005/2021/5., Indokolás [30]}. A jogegységi panasz eljárásokban kialakult gyakorlatot követve – a jogegység követelményén belül – az az elvárás, hogy ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben (ügyazonosság) a jogértelmezés is azonos legyen. Ha nincs meg az ügyek közötti azonosság, mert eltérő háttérűek a bírói döntések, akkor sem jogilag, sem tágabb értelemben nem értelmezhető a jogegység {Jpe.I.60.009/2022/10., Indokolás [43]}.

[44] A fentiekből következően a Kúria Jogegységi Tanácsa – a jogértelmezési kérdés érdemét megelőzően – szükségszerűen két kérdést vizsgált.

[45] Elsőként azt, hogy a támadott határozat és a referenciahatározat között az ügyazonosság megállapítható-e. Figyelemmel arra, hogy mind a panaszos, mind a felperes által előadottak szerint a két ügy tényállása és a megválaszolandó jogi kérdések is lényegüket tekintve egyeznek, az ügyazonosság megállapíthatósága nem kérdéses, az ügyek összevetésének nincs akadálya. E kérdéskör részletes indokolását az ellenérdekű fél egyező álláspontjára tekintettel e helyütt a Kúria Jogegységi Tanácsa nem tartja szükségesnek, csupán utal a támadott ítélet – ügyazonosságot kifejezetten kimondó – [59] bekezdésére.

[46] Másodikként a felperes érvelésére figyelemmel szükségessé vált annak kimondása is, hogy önmagában a Kúriának a referenciahatározatban foglaltakkal egyező végkövetkeztetése, vagy az egyetértésre történő kifejezett utalása nem zárja ki, hogy valamely fél alappal terjesszen elő jogegységi panaszt az ilyen felülvizsgálati döntéssel szemben. Ennek indoka, hogy a jogegységi panasz eljárás tárgya nem az érdemi döntés helyes vagy helytelen volta (erre utal az a már több jogegységi panasz határozatban szereplő fordulat, hogy a jogegységi panasz eljárás nem „szuper-felülvizsgálat”), hanem a döntésben kifejtett jogértelmezési kérdés mikénti megítélése, más megfogalmazásban: jogértelmezést kell összevetni jogértelmezéssel {Jpe.I.60.011/2021/3., Indokolás [20]; Jpe.II.60.030/2022/8., Indokolás [42]; Jpe.I.60.035/2022/7., Indokolás [17]; Jpe.II.60.036/2021/13., Indokolás [22]}. Ebből következően pedig – tekintet nélkül a felülvizsgálat eredményére – akár a támadott határozat

indokolásában szereplő egyetlen – a referenciahatározattól indokolatlanul eltérő – jogértelmezés is alapot adhat jogegységi panasz eredményes előterjesztésére.

III.

[47] A kifejtettek alapján a Kúria Jogegységi Tanácsa a panaszos által felvetett eltérést érdemben vizsgálva megállapította, hogy a jogegységi panasz alapos az alábbiakra figyelemmel.

[48] A Kúria Jogegységi Tanácsa által már kifejtettek szerint a kártérítési felelősség fennállásának feltételeit külön-külön kell vizsgálni és a különböző tényállási elemek összevonásának elkerülésére fokozott figyelmet kell fordítani. A kárkötelem egyes elemei, így például tipikusan a károkozó magatartás, a kár, e kettő közötti okozati összefüggés és a felróhatóság külön-külön vizsgálandó körülmények {Jpe.I.60.009/2022/10., Indokolás [53]}. Az említett tényállási elemek megvalósulása hozza létre a kárkötelemet a károsult és a károkozó között. A károkozó magatartás, a kár és az okozati összefüggés bizonyítása a károsult, míg a felróhatóság hiányának bizonyítása általában a károkozó bizonyítási érdekkörébe tartozik. Ezekhez – hangsúlyozottan a kár bekövetkezéséhez – képest további kérdés, hogy e tényállási elemek bizonyítottsága esetén a kártérítési kötelezettség terjedelme hogyan alakul, azaz a kár mértéke ténylegesen mennyi lesz, mindez a peres eljárásra vetítve: a károkozó alperes milyen összegben marasztható el. A kár bekövetkezése és a kártérítés mértéke közötti dogmatikai különbségtétel következetesen tetten érhető az anyagi jogi szabályozásban a kár mértékének meghatározásához figyelembe vehető rendelkezésekben (például: régi Ptk. 340. §), továbbá az eljárásjogi szabályokban a közbenső ítéletnek a jogalap és az összecszerűség elválasztásáról szóló rendelkezéseiben [rég. Pp. 213. § (3) bekezdés].

[49] A fentiek tisztázását követően a Kúria Jogegységi Tanácsa a jogértelmezési kérdés érdemét tekintve mindenekelőtt utal arra, hogy mind a támadott, mind a referenciahatározat alapjául szolgáló ügyben a Tpv. 2009. június 1-től 2017. január 14. napjáig hatályos – egy, az itt tárgyalt jogértelmezési kérdés szempontjából érdektelen módosításon átesett – 88/C. §-át kellett alkalmazni. A hivatkozott szabály szerint a Tpv. 11. §-ába, illetve az EUMSZ 101. cikkébe ütköző, versenytársak közötti, az eladási árak közvetlen vagy közvetett meghatározására, a piac felosztására, termelési vagy eladási kvóták meghatározására irányuló versenyt korlátozó megállapodásban részes fél ellen indított, bármely polgári jogi igény érvényesítése iránti perben a jogsértésnek a jogsértő által alkalmazott ár mértékére gyakorolt hatásának bizonyítása során – ellenkező bizonyításig – „úgy kell tekinteni, hogy a jogsértés az árat tíz százaléknál mértékben befolyásolta”.

[50] A Tpv. 88/C. §-át a Tpv. módosításáról szóló 2009. évi XIV. törvény 14. §-a iktatta be. A módosításhoz fűzött előterjesztői indokolás szerint a Tpv. alapján a felperesnek (a károsultnak) egyebek mellett bizonyítania kell, hogy az alperes jogsértő magatartása az árra hatást gyakorolhatott – „attól ugyanis, hogy a törvény bizonyítási segítséget nyújt a kár mértékének meghatározása tekintetében, még nem mentesülhet a károsult az alól, hogy az okozati összefüggés valószínűségét feltárja a jogsértő magatartás és a károsodás között. Ha mindezt bizonyítja, a hatás mértékét – de csak 10% erejéig – nem kell bizonyítania.”

[51] A fent hivatkozott előterjesztői indokolással összhangban mondta ki a Kúria a referenciahatározat [75] bekezdésében, hogy a Tpv. 88/C. §-a bizonyítási könnyebbséget ad a károsultnak, de csak annyiban, hogy ha igazolja a kartellmegállapodást és abban az alperes(ek) részvételét, továbbá, hogy az alperes(ek) jogsértő magatartásának a felperes vevőként az érintettje, és a jogsértő magatartás az árra hatást gyakorolhatott (azaz a kárkötelem tényállási elemeit), a hatás mértékét 10% erejéig a károsultnak nem kell bizonyítania (kártérítés mértéke). A Kúria hivatkozott ügyben tett megállapítása szerint: „[a] vélelemszabály tehát a jogsértés következtében jelentkező áreltérítés mértékére vonatkozik; nem mentesíti a felperest a kártérítés összege szempontjából jelentős körülmények (így az áru mennyisége) és a kár tényleges bekövetkezésének bizonyítása alól sem”.

[52] Erre figyelemmel foglalt állást úgy a Kúria mind a referenciahatározatban, mind a támadott határozatban, hogy a felperes igénye szempontjából jelentősége van például az operatív és a pénzügyi lízing konstrukció közötti különbségnek, a felperes teljesítésének a pénzügyi szerződések alapján.

[53] Mindez a támadott határozatra vetítve azt jelenti, hogy a Kúria a támadott határozatának [52] bekezdésében indokolatlanul eltért a referenciahatározatban foglaltaktól, amikor megállapította azt, hogy a Tpv. 88/C. §-a „kárvélelem”, továbbá azt, hogy a szóban forgó vélelem alapján nem szükséges, hogy a felperes „a perben bizonyítsa a kárát” {ez utóbbi téves fordulatot tovább erősíti az indokolás [52] bekezdés utolsó két mondata}. Szükséges mindezekkel kapcsolatban utalni arra, hogy a Tpv. 88/C. §-a alapján a tárgyalta esetben sem vélelmezhető a károsodás bekövetkezése, következésképpen nem mentesíti a felperest a kár bekövetkezésének bizonyítása alól, csupán a kártérítés mértékével összefüggésben állít fel egy megdönthető vélelmet azzal, hogy az árra gyakorolt hatás mértékét 10% erejéig a károsultnak nem kell bizonyítania.

[54] A kifejtettek alapján a Kúria Jogegységi Tanácsa megállapította, hogy a támadott határozat jogkérdésben eltért a Kúria Gfv.30.246/2023/11. számú, Bíróági Határozatok Gyűjteményében (BHGY) közzétett határozatától.

[55] Az eltérés nem volt indokolt.

[56] Erre figyelemmel a támadott határozatot a Bszi. 41/D. § (1) bekezdés c) pontja alapján egészében hatályon kívül helyezte, és – a helyes jogértelmezés megállapítása mellett – a Kúriát új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Záró rész

[57] A panaszos költségeit a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (3) bekezdése alapján kérte megállapítani azzal, hogy a jogi képviselő ÁFA alany. A panaszos hivatkozása ellenére a jogegységi panasz eljárásban vitatott érték meghatározható, ezt támasztja alá a panaszos által megfizetett illeték összege is. Ennek okán a Kúria Jogegységi Tanácsa – az alapos jogegységi panaszra figyelemmel – a panaszos jogi képviseletével felmerült költséget az IM

rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése megfelelő alkalmazásával állapította meg.

[58] A panaszos a jogegységi panasz eljárás illetékét előzetesen megfizette, ezért a Kúria Jogegységi Tanácsa a Bszi. 41/D. § (4) bekezdése alapján rendelkezett arról is, hogy a panasz elbírálásával összefüggésben felmerült költséget – az igazoltan megfizetett 3.500.000 forint illetéket – az állam viseli. Tájékoztatja a panaszost, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján az általa megfizetett illeték visszatérítését kérheti az illetékes állami adóhatóságtól.

[59] A felperes tárgyalás tartását kérte, ezt azonban a Kúria Jogegységi Tanácsa nem tartotta szükségesnek, ezért a Bszi. 41/C. § (8) bekezdése alkalmazásával a jogegységi panaszt tárgyaláson kívül bírálta el.

[60] A határozat közzététele a Magyar Közlönyben a Bszi. 41/D. § (5) bekezdésén alapul.

[61] A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.

Budapest, 2026. március 16.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyarmathy Judit s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke az aláírásban akadályozott Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró helyett, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró